

پژوهشگر برتر و عضو هیات علمی دامپزشکی واحد گرمسار:

میزان ارتباط دانشگاه و بخش های صنعتی تولیدی در کشور یک ارتباط حداقلی است

دکتر مهدی عسکری با بیان اینکه میزان ارتباطات میان دانشگاه و بخش های صنعتی تولیدی در کشور یک ارتباط حداقلی است گفت: هیچ گونه تعامل سیستماتیک میان بخش های صنعتی تولیدی و دانشگاه وجود ندارد.

دکتر مهدی عسکری، پژوهشگر برتر و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار در گفتگو با خبرنگار ایسکانیوز با بیان اینکه میزان ارتباطات میان دانشگاه و بخش های صنعتی تولیدی در کشور یک ارتباط حداقلی است گفت: هیچ گونه تعامل سیستماتیک میان بخش های صنعتی تولیدی و دانشگاه وجود ندارد.

مهدی عسکری، دانش آموخته دکترای عمومی دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار و دکترای تخصصی میکروبی شناسی از دانشگاه تهران، عضو هیات علمی دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار است و در سال جاری مقاله ایشان به عنوان برتر معرفی شده است به سراغ وی در دانشکده دامپزشکی رفتیم و پای صحبت های گرم و صمیمی ایشان نشستیم.

*لطفا خودتان را معرفی کنید

مهدی عسکری هستم. در تیرماه سال ۱۳۵۸ مصادف با نیمه شعبان در یک خانواده با پیشینه فرهنگی مذهبی در تهران به دنیا آمدم. دوران دبیرستان را در مدرسه شهید مطهری منطقه ۶ تهران سپری کردم و در زمان انتخاب رشته تنها دو انتخاب داشتم. انتخاب اول من دامپزشکی و دومین انتخاب من میکروبیولوژی بود. با توجه به پذیرفته شدن در اولین انتخابم، دکترای دامپزشکی خود را دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار آغاز و دانش آموخته شدم، بلافاصله به عنوان نفر اول در مقطع دکترای تخصصی میکروبی شناسی دانشگاه تهران مشغول به تحصیل شدم. پایان نامه تخصصی خود را با موضوع ژنوتایپینگ اشریشیا کلای با نظر اساتید برجسته ای مانند دکتر تقی زهرایی صالحی و دکتر محمد ربانی به انجام رساندم که در نشریه به چاپ رسید که تا کنون بیش از ۲۰ مرتبه مورد ارجاع قرار گرفته است. پس از آن بیشتر فعالیت های بنده در دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار به انجام رسیده است.

*بیشتر فعالیت های شما در چه زمینه ای متمرکز است؟

طی یک دهه گذشته بیشتر در زمینه شناخت اپیدمیولوژی و بیماری زایی سویه های ژنوتایپینگ اشریشیا کلای در انسان و حیوانات که ارتباط مهمی با سلامت عمومی جامعه دارد فعالیت کرده ام. در این خصوص بیش از ۳۰ پروژه به انجام رسیده و بیش از ۳۰ مقاله منتشر شده است که نتایج آن ها می تواند در پیشگیری و تشخیص این باکتری بیماری زا نقش مهمی داشته باشد. البته بسیاری از این پژوهش ها در قالب کارهای مشترک با سایر پژوهشگران برجسته داخلی، خارجی و تعدادی از دانشجویان ممتاز به انجام رسیده است.

*شاخص ترین فعالیت شما در چه زمینه ای بوده است؟

مهمترین فعالیت تحقیقاتی در سال اخیر و برای نخستین بار در کشور سروتایپینگ کامل سویه های خطرناک مولد شیگاتوکسین در جدایه

های حیوانی به انجام رساندیم که نتایج بسیار مهمی از آن حاصل آمده که بزودی در مجامع علمی به تفصیل ارائه می گردد.

*چه نتیجه ای از این تحقیق حاصل شده است؟

در مجموع مطالعات مختلف ما نشان داده است که ویژگی های سویه های بیماری زای این باکتری در کشور ما و به احتمال زیاد در منطقه خاورمیانه با سویه های شناخته شده در ایالات متحده، استرالیا و ژاپن متفاوت است، از این رو تعمیم بسیاری از مطالعات خارجی در منطقه جغرافیایی کشور ما کاری نادرست است که متأسفانه به وفور در الگوبرداری از تحقیقات خارجی اتفاق می افتد. از این رو در هر کشور وجود نظام های مراقبتی کارآمد در خصوص بیماری ها و بهینه سازی آن بر اساس نیاز های آن کشور ضروری است.

*علت انتخاب مقاله شما به عنوان مقاله برتر چه بوده است؟

علت انتخاب مقاله اینجانب، چاپ مقاله ای در نشریه بیماری های عفونی نوپدید ( ) کشور آمریکا است که در حال حاضر با ضریب تاثیر ۸ در رده ۳ نشریه برتر علمی دنیا در زمینه بیماری های عفونی به شمار می رود.

*لطفاً درباره این پژوهش توضیحات بیشتری در اختیار ما قرار دهید

انجام این پژوهش، داستانی دراز دارد که آغاز آن به اواخر سال ۲۰۱۴ میلادی بر می گردد. در آن زمان توانستیم برای نخستین بار وجود سویه های نوپدید بیماریزای اشریشیا کلی را در کبوتر های چهار استان کشور به اثبات برسانیم. با توجه به اینکه در سطح دنیا اطلاعات اندکی در این خصوص وجود داشت پروپوزال یک پروژه مشترک به دکتر مورایتو رئیس آزمایشگاه رفرانس اتحادیه اروپا- از سوی اینجانب ارائه شد و با توجه به اینکه ایشان خود کاشف این سویه بودند مورد استقبال ایشان قرار گرفت. در حین انجام این مطالعه، سویه های نوپدید مورد بحث برای نخستین بار باعث چند مورد سندروم خطرناک اورمی همولیتیک یا در اتحادیه اروپا گردید و به همین دلیل بودجه بسیار بالایی برای تکمیل این طرح از طرف آزمایشگاه رفرانس اروپا در نظر گرفته شد و طی دو سال این مطالعه با مشارکت بیش از ۱۰ پژوهشگر برجسته از کشورهای ایتالیا، هلند و اتریش به انجام رسید و اینجانب نیز افتخار داشتم به عنوان تنها پژوهشگر غیراروپایی در این طرح بزرگ حضور داشته باشم و مدتی نیز در آزمایشگاه رفرانس اروپا در انستیتوی ملی بهداشت کشور ایتالیا جهت انجام این پروژه همکاری کردم. در این مطالعه نقشه ژنتیکی این سویه نوپدید و خطرناک اشریشیا کلای برای نخستین بار در جهان با روش پیشرفته ترسیم گردید و در بانک ژنوم ثبت گردید.

*علت موفقیت های شما چه چیزی بوده است؟

پیدا کردن علائق منطبق با روحیات فردی و توانایی ها، تعیین اهداف، خستگی ناپذیر بودن و پشتکار، نترسیدن از شکست و پایبندی به مبانی اخلاقی بویژه در کارهای پژوهشی علت اصلی موفقیت های من بوده است.

*چه توصیه ای به دانشجویان و استادان دارید؟

توصیه من این است که تنها افرادی وارد مسیر پژوهش شوند که علاقه و شناخت کافی نسبت به ماهیت آن و مشکلات پیش رو داشته باشند. فرهنگ فراگیر تولید مقالات در سال های اخیر از جهاتی اتفاق خوبی نبوده است و یکی از علت های آن افزایش رو به رشد ظرفیت

دوره های تحصیلات تکمیلی در کشور است. تولید مقالات با کیفیت و مفید فی نفسه با ارزش است ولی هدف نیست، هدف از پژوهش، تایید یا رد فرضیاتی است که اهمیت علمی مشخص و یا کاربرد عملی داشته باشد و یا تولید فن آوری است که اغلب به انتشار مقاله نیز می انجامد. ولی در حال حاضر بسیاری از پژوهش ها تنها با هدف تولید مقاله به انجام می رسد و نتیجه آن چاپ هزاران مقاله با اهمیت نا مشخص و دقت پایین است که هیچ نقشی در تولید علم و افزایش دانسته های ما ندارند در فعالیتهای پژوهشی اساتید پراکنده کاری آسیب اصلی در کشور است زیرا یک فرد تنها زمانی صاحب نظر خواهد بود که سال ها یک موضوع خاص را مورد تحلیل و پژوهش قرار دهد تا نسبت به آن نگرش عمیقی پیدا کند. البته معمولاً تعداد اعضای هیات علمی در دانشگاه های کشورهای در حال توسعه زیاد نیست و همین مساله اساتید را به سمت انجام مطالعات پراکنده سوق می دهد.

* برای ارتقای سطح تحقیقات کاربردی چه پیشنهادی دارید؟

میزان ارتباطات میان دانشگاه و بخش های صنعتی تولیدی در کشور ما یک ارتباط حداقلی است و هیچ گونه تعامل سیستماتیک میان این بخش ها وجود ندارد. به زبان دیگر بسیاری از بخش ها به صورت جزیره های دور افتاده از یکدیگر عمل می نمایند. حتی در بسیاری از موارد ارتباطات موثر پژوهشی میان دانشگاه ها نیز اندک است مگر اینکه بر اساس ارتباطات فردی تعاملات تسهیل گردد. نتیجه این است که اگر چه تحقیقات متعددی انجام می شود در اغلب موارد سمت و سوی مشخصی در تحقیقات وجود ندارد و این در تضاد با اقتصاد و علم درونزا است. برای ارتقای سطح تحقیقات کاربردی، بهتر است ارتباط میان صنعت و دانشگاه نهادینه شود. برای مثال بهتر است بجای پرداخت بودجه های پژوهشی بصورت مستقیم، بخش های تولیدی و صنعتی ملزم شوند درصدی از درآمد سالانه خود را بجای پرداخت به صورت مالیات، در بخش تحقیق و توسعه با نظارت دانشگاه ها هزینه نمایند. در این حالت صنعت و پژوهشگران نیازمند تعامل با یکدیگر خواهند بود و این همان حلقه مفقوده حال حاضر است. این روش در دراز مدت می تواند تحولی در اقتصاد و علوم کاربردی ایجاد نماید.

نکته بعدی توجه بیشتر به علوم بنیادین در کنار تحقیقات کاربردی است. کشورهایی در دنیای علم تحول آفرین هستند که بتوانند مرزهای دانش بشری را جابجا نمایند. ولی علوم بنیادین چون نیاز به تحقیقات دراز مدت، پر هزینه و امکانات بالا دارند برای متولیان پژوهش جذابیتی ندارند و در مورد آنها سرمایه گذاری لازم انجام نشده است. تا زمانی که بصورت جدی وارد این مسیر نشویم تحول شگرفی در سطح دانش و فن آوری رخ نمی دهد.

*باتشکر از شما که در این گفتگو شرکت کردید، در پایان اگر مطلبی دارید بفرمائید

در آخر کلام، علاوه بر توجه به پژوهش، نیازمند بازنگری در سیستم های آموزشی با توجه به نیازهای جامعه هستیم که نباید از آن غفلت نماییم. دانشگاه ها باید قادر باشند تا نسل هایی پیشرو و توانمند تربیت کنند چرا که همین افراد نوید بخش آینده روشن برای کشور عزیزمان خواهند بود.